

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:

SZEDED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.

A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

egész évre 96.— K. negyedévre 24.— K.
félévre 48.— K. egy hónapra 8.— K.
Egyes szám ára 30 fillér.

Kiadóhivatal:

SZEDED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.

A kiadóhivatal telefonja: 305.

Szeged, 1919.

VIII. évfolyam, 93. szám.

Péntek, április 25.

Terjed a szegénység.

— Nincs pénz a rögtöni segélyekre, a hadiözvegyek nyugdíjára, a rokkantak jáulékára. —

(Saját tudósítónktól.) A városháza folyosóján, vagy a kapualjában sűrű tömegben gyűlnek össze minden héten, rendszerint pénteken vagy szombaton azok a szegényasszonyok, akik a várostól kapnak segélyt, hogy valamiképp eltengődhessenek. Lehetnek vagy kétszázan ezek „a város szegényei”, akik az ugynevezett rögtöni segélyben részesülnek. Rongyos a ruhájuk, beteges a kinézésük, sok közöttük a béna, nyomorék. Elkieserítő az emberi nyomoruságnak ez a szomorú látványa. Az asszonyok közül sokan a csecsemőjükkkel jönnek, mert nagyon sokáig kell ácsorogniuk, amíg az utalványt valamennyiüknek kiállítják s amíg a pénzt kifizetik nekik. Vannak közöttük sokan, akiknek a férje nyomorék, keresetképtelen, vannak olyanok, akiknek több apró gyermeket kell eltartaniuk, vannak ráncosképi öreg anyókák, akik alig lépnek már.

Hallottuk a városházán, hogy egyik-másik fölveszi a segélyt, pedig nincs is rászorulva. Sohasem voltunk hajlandóak ennek a vélekedésnek hitelt adni. Olyan csekélység az a pénz, amit kapnak, olyan sokáig kell ér-

te koldulni, ácsorogni, hogy kényszerítő ok nélkül erre alig vállalkoznék az, aki bírja a munkát s van módja is rá, hogy dolgozhassék.

Hogy nem szalonnnyelven csevegnek, az bizonyos. De ők nem is szalonokban nevelkedtek, hanem a külvárosok „szegényszagu” pinceodúiban, amelyekben itt nálunk, Szegeden ujjnyira gyűlik meg eső után a talajvíz, amelyeket csak nyáron szokás szellőztetni, mert hideg időjárásakor takarékoskodni kell a lakásban megrekedt, poshadt, romlott levegő melegével.

Ezelőtt hetenkint 6—8—10 koronát kaptak a város szegényei. Dr. Somogyi Szilveszter polgármester állapította meg számukra a segély mértékét, mindenkinek a családi viszonyai szerint. Akinek több kisgyermek van, annak több jár. A polgármestert szeretik, mert sok gondja mellett is gonddal foglalkozik velük. Panaszaikon persze nem igen segíthet. A pontosan kimért igazságot sem szolgáltathatja nekik, mert a nyomoruság súlyát sem lehet hajszálmérlegen szemérről megmérni. Elégedetlenség mindig van közöttük

azért, hogy egyik egy-két koronával többet kap, mint a másik. De mit ér ma, az a 6—8 és 10, vagy akár 20 korona heti segély? Vajon mit vásárol belőle az olyan, aki pusztán abból a rögtöni segélyből él?

Amde most ezt a nyomoruságos alamizsnát is *le kellett szállítani*. A városnak nincs pénze. Ma 4—5—6 koronát kap hetenként olyan asszony is, akinek három-négy személyt kell eltartania s dolgozni képtelen. A polgármester úgy próbál segíteni a dolgon, hogy a közélélmzési hivatalból ingyen lisztet és zsirt utal ki nekik. De a munkanélküliséggel együtt a szegények, a segélykérők száma is egyre nagyobb arányokban szaporodik.

Itt van a sok hadisegélyes asszony, akiknek nem folyósítják már a hadisegélyt. Ez az állami segélyezés már februárban megszűnt s csupán azoknak jár, akiknek a férje hadifogoly. Kifizetni azonban nem lehet, mert nincs rá pénz. Van azután nagyszámu olyan család, amelyeknek a háboruban elesett a keresőjük. Ezeket nyugdíj illetné meg, nagyon kevés nyugdíj, amit nem lehet kifizetni, mert nincsen rá költség. Nem lehet kiutalni a rokkantak nyugdíjait sem. Pedig mindenki tudja, milyen sokan vannak Szegeden is a féllábu, a félkaru, a béna kiszolgált katonák. Hát mi lesz mindebből a sok szegény, szerencsétlen

Színházi emlékek.

Írta: Juhász Gyula.

— I. Mikor a Nemzetiben játszottam. —

Ne tessék megijedni, nem voltam én se elsőrendű, se másodrendű szereplő, csak amolyan lógós statisztika voltam, abban a korszakban, amikor még játszott Ujházy, Szacsavay, Jászai Mari (ma már csak véletlenül kerül a deszkákra ez a monumentális asszonyember) és még nem játszott Kürti, Forgács, Somlay, a mai győztes generáció. A dolog úgy történt, hogy volt akkor az egyetememen egy ősbölcsész (ilyenek is akadtak, a paritás kedvéért, az ősbölcsészek mellett), valami Balogh nevű, annak a barátja volt Oláh Gábor bölcsész és költő, aki engem beajánlott Baloghnak, aki viszont a Nemzeti Színház statisztáit az egyetemről kiszemelte. Így jutottam én az ország első színpadára, mint segédszemélyzet, kosztümös darabokban, esti ötven krajcárért, háromszori öltözés után hetvenötért, amiből vígan vacsorázni lehetett a Reviczky-utca sarkán Bánovszkynál, (ahol Koroda Pál a halott költőt emlegette és Szepessy László (elesett a Doberdón) Petőfi hősi halálára gondolt), a kapupénz is kitélt belőle a diákokthoz és még a Bródy Sándor Jövendőjét is meg lehetett venni, a hasznost a kellemessé ekképpen egyesítvén.

Hogy, régi szép tavasz, a régi szép Nemzeti Színház árnyas udvarán, a Lendvay

szobra tövében, te soha vissza nem térő, Pethe a római tógában, fején cilinderrel szivarozott, Jászai Mari Shaksperet idézte, Bakó László lihegett, mint egy sebzett orosz, Z. Molnár László növendék volt és bemutatott a jövendő szépeinek és híreseinek, a többi növendéknek. És hol Shakspere Vilmos, hol Schiller Frigyes néven mutatkoztam be a hölgyeknek, az egyik kis barna komolyan vette a dolgot s egy alkalommal, mikor az Ember tragédiájában megkéstem a londoni színen, gyöngéden oldalba *lökött és mondván*: Az Istenért, siessen, Schiller ur! Minekiünk, öreg Oláh Gáborral az tetszett legjobban, mikor még a vasfüggöny lenni volt, a színen félhomályban fehérlettek a jón oszlopok és mi hallgattuk a tenger mormolását, a nézőtér halk és egyenletes moraját.

— Gyula — mondotta Gábor diák, tógában és szemüveggel, amelyet az utolsó pillanatban tett le, látod, itt kell hajlongani a szerzőnek. Muszáj. Én is itt fogok hajlongani, te is! Ebadda! A fene fog hajlongani! Ki az ur, ha nem a költő?

Én már akkor demokrata voltam és nem osztottam Oláh Gábor szuverénitási elvét, biz én szerettem volna már hajlongani. A Nero anyja bemutatója volt, a szerzőjéről az a hír járta, hogy agorafóbiás, nem mehet ki a lámpák elé. A darabnak nagy, ugynevezett erkölcsi sikere volt, Jászai és Beregi tündökölt, mint a nap és lobogtak, mint a vulkán, a közönség tombolt és másnap, az egyetemi

körben a kritikák elolvasása után azt mondtam Gyökössy Endre: Alexander Bernát nagyon megdicsért *bennünket!* — Hogy, hogy? Kérdezte Balogh, aki civilben mindig díszmágyarban járt. Hát azt írja — mondotta mosolyogva a petőfiszakállas Szök komi — hogy a többiek is egytől egyik jók voltak! Így dicsért meg bennünket Alexander Bernát, akinek Shakspere magyarázatait „zsuffolt ház” hallgatta az egyetem kupolatermében, az első sorban, fekete bársonyban Beregi Oszkár kollégánk, a legszebb bölcsész. Apropos Beregi.

Egyszer Négyesy stílusgyakorlati szemináriumán (amelynek titkára voltam) Beregi, akit civilben még nem láttam, föl szólalt és Oscar Wilderől beszélt egyetmást, amit én nagyon nem helyeseltam. Válaszoltam is neki és azt mondtam, hogy az ur úgy látszik vidéki, de nem baj, csak olvasson tovább, elég könyv van az egyetemi könyvtárban. Az óra végén Beregi fejedelemi gesztussal bemutatkozott, én roppant zavarba jöttem, de csakhamar fölaltam magamat és ezt mondtam: Beregi ur Oscar Wildet nem jól magyarázta, de Shaksperet egészen helyesen értelmezi — a színpadon. Szent volt a béke.

A legkedvesebb emlékeim a nagy Ujházyhoz fűznek. Coriolanusban a tömegielentelekben közénk vegyül és az ő örök gyermeki kedélyének aranyát hintette el, persze, úgy, hogy csak mi hallottuk, népség és katonaság. Kenyeret a népnek! — ordítottak szent meg-